EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.11.2020
COM(2020) 736 final

2020/0327 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve Smíšeném výboru EHP ke změně přílohy VI (Sociální zabezpečení) Dohody o EHP

(Text s významem pro EHP)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie ve Smíšeném výboru EHP v souvislosti se zamýšleným přijetím rozhodnutí Smíšeného výboru o změně přílohy VI (Sociální zabezpečení) Dohody o EHP.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Dohoda o EHP

Dohoda o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „Dohoda o EHP“) zaručuje občanům a hospodářským subjektům v EHP stejná práva a povinnosti na vnitřním trhu. Stanoví začlenění právních předpisů EU, které se vztahují na čtyři svobody ve všech 30 státech EHP tvořených členskými státy EU, Norskem, Islandem a Lichtenštejnskem. Dohoda o EHP se kromě toho vztahuje na spolupráci v dalších důležitých oblastech, jako je výzkum a vývoj, vzdělávání, sociální politika, životní prostředí, ochrana spotřebitele, cestovní ruch a kultura, které jsou společně označovány jako „vedlejší a horizontální“ politiky. Dohoda vstoupila v platnost dne 1. ledna 1994. Evropská unie je spolu se svými členskými státy smluvní stranou dohody.

2.2. Smíšený výbor EHP

Za správu Dohody o EHP odpovídá Smíšený výbor EHP. Jedná se o fórum pro výměnu názorů v souvislosti s fungováním Dohody o EHP. Jeho rozhodnutí jsou přijímána na základě konsensu. V souladu s Lisabonskou smlouvou odpovídá za koordinaci záležitostí EHP na straně EU Evropská služba pro vnější činnost.

2.3. Zamýšlený akt Smíšeného výboru EHP

Očekává se, že Smíšený výbor EHP přijme rozhodnutí Smíšeného výboru EHP o změně přílohy VI (Sociální zabezpečení) Dohody o EHP (dále jen „zamýšlený akt“).

Účelem zamýšleného aktu je zajistit vzájemnou ochranu práv na sociální zabezpečení státním příslušníkům Spojeného království, osobám bez státní příslušnosti a uprchlíkům, jakož i jejich rodinným příslušníkům a pozůstalým, kteří se na konci přechodného období nacházeli nebo nacházejí v přeshraniční situaci zahrnující jednu nebo více smluvních stran dohody o EHP a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska současně.

Zamýšlený akt se pro smluvní strany stane závazným v souladu s články 103 a 104 Dohody o EHP.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Je nezbytné poskytnout vzájemnou ochranu práv na sociální zabezpečení státním příslušníkům Spojeného království, osobám bez státní příslušnosti a uprchlíkům, jakož i jejich rodinným příslušníkům a pozůstalým, kteří se na konci přechodného období vymezeného v článku 126 Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „dohoda o vystoupení“)[1] nacházeli nebo nacházejí v přeshraniční situaci zahrnující jednu nebo více smluvních stran Dohody o EHP a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska současně.

[1] Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

Podle čl. 33 odst. 1 dohody o vystoupení[2] se hlava III této dohody (o koordinaci systémů sociálního zabezpečení) vztahuje rovněž na státní příslušníky států ESVO EHP za předpokladu, že tyto země uzavřou odpovídající dohody se Spojeným královstvím (které by se vztahovaly na občany Unie) a s Unií (které by se vztahovaly na státní příslušníky Spojeného království).

Vzhledem k tomu, že státy ESVO EHP již uzavřely příslušné dohody se Spojeným královstvím, je nyní na Unii a státech ESVO EHP, aby uzavřely dohody, které by zajistily, že státní příslušníci Spojeného království, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení a Dohoda o ujednáních mezi Islandem, Lichtenštejnským knížectvím, Norským královstvím a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska po vystoupení Spojeného království z Evropské unie (dále jen „dohoda o rozluce"), jsou chráněni svými právy na sociální zabezpečení, která nabyli před koncem přechodného období nebo která mají nabýt po jeho skončení.

Návrh rozhodnutí Smíšeného výboru EHP (připojená k tomuto návrhu rozhodnutí Rady) má proto změnit přílohu VI (Sociální zabezpečení) Dohody o EHP, aby bylo zajištěno zachování těchto práv státních příslušníků Spojeného království na sociální zabezpečení.

Obsah a povaha návrhu připojeného rozhodnutí Smíšeného výboru EHP překračují rámec úprav, které lze považovat za úpravy pouze technické povahy ve smyslu nařízení Rady č. 2894/94. Postoj Unie proto zaujme Rada.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, jimiž se stanoví „*postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*".

Pojem „*akty s právními účinky*" zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, jimiž se dotyčný orgán řídí. Tento pojem zahrnuje rovněž nástroje, jež podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie*"[3].

4.1.2. Použití na stávající případ

Smíšený výbor EHP je orgán zřízený dohodou, konkrétně Dohodou o EHP. Akt, který má Smíšený výbor EHP přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt bude závazným podle mezinárodního práva v souladu s články 103 a 104 Dohody o EHP.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dotyčné dohody. Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie zaujímá.

---

[2] Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

[3] Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

Pokud jde o zamýšlený akt, který sleduje současně několik cílů nebo který má několik složek, jež jsou nerozlučně spojeny, aniž je jedna vůči druhé vedlejší, musí hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU zahrnovat výjimečně různé odpovídající právní základy.

4.2.2. Použití na stávající případ

Zamýšlený akt sleduje cíle a má složky v oblasti sociálního zabezpečení a poskytování pravomocí. Tyto prvky zamýšleného aktu jsou nerozlučně spjaty, aniž je jeden vůči druhému vedlejší.

Hmotněprávní základ navrhovaného rozhodnutí proto tvoří následující ustanovení: Články 48 a 352 Smlouvy o fungování Evropské unie.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být článek 48 a článek 352 ve spojení s čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování EU.

5. ZVEŘEJNĚNÍ ZAMÝŠLENÉHO AKTU

Jelikož akt Smíšeného výboru EHP mění přílohu VI týkající se sociálního zabezpečení, je vhodné jej po jeho přijetí zveřejnit v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2020/0327 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie ve Smíšeném výboru EHP ke změně přílohy VI (Sociální zabezpečení) Dohody o EHP

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 48 a 352 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2894/94 ze dne 28. listopadu 1994 o některých prováděcích pravidlech k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru[4], a zejména na čl. 1 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

1. Dohoda o Evropském hospodářském prostoru[5] (dále jen „Dohoda o EHP“) vstoupila v platnost dne 1. ledna 1994.

2. Podle článku 98 Dohody o EHP může Smíšený výbor EHP rozhodnout mimo jiné o změně přílohy VI Dohody o EHP, která obsahuje ustanovení o sociálním zabezpečení.

3. Článek 33 Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „dohoda o vystoupení“)[6] stanoví, že ustanovení hlavy III druhé části dohody o vystoupení se vztahují na státní příslušníky Islandu, Lichtenštejnského knížectví a Norského království za předpokladu, že tyto země uzavřely a uplatňují odpovídající dohody se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, které se vztahují na občany Unie, a s Evropskou unií dohody, které se vztahují na státní příslušníky Spojeného království.

4. Článek 32 dohody o ujednáních mezi Islandem, Lichtenštejnským knížectvím, Norským královstvím a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska po vystoupení Spojeného království z Evropské unie, Dohody o EHP a dalších dohod platných mezi Spojeným královstvím a státy ESVO EHP na základě členství Spojeného království v Evropské unii (dále jen „dohoda o rozluce“) stanoví, že ustanovení hlavy III druhé části dohody o rozluce se vztahují na občany Unie za předpokladu, že Unie uzavřela a uplatňuje odpovídající dohody se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, které se vztahují na státní příslušníky

[4] Úř. věst. L 305, 30.11.1994, s. 6.
[5] Úř. věst. L 1, 3.1.1994, s. 3.
[6] Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

států EVSO EHP, a se státy EVSO EHP dohody, které se vztahují na státní příslušníky Spojeného království.

5. Je proto nezbytné zajistit vzájemnou ochranu práv na sociální zabezpečení pro státní příslušníky Spojeného království, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky, jakož i jejich rodinné příslušníky a pozůstalé, kteří se na konci přechodného období nacházeli nebo nacházejí v přeshraniční situaci zahrnující jednu nebo více smluvních stran Dohody o Evropském hospodářském prostoru a Spojené království Velké Británie a Severního Irska současně.

6. Postoj Unie ve Smíšeném výboru EHP by proto měl vycházet z návrhu rozhodnutí Smíšeného výboru EHP uvedeného v příloze tohoto rozhodnutí,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být jménem Unie zaujat ve Smíšeném výboru EHP k navrhované změně přílohy VI (Sociální zabezpečení) Dohody o EHP, vychází z návrhu rozhodnutí Smíšeného výboru EHP připojeného k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně